

ARDEALUL JURIDIC

REVISTA LUNARĂ

DE DREPT ȘI UNIFICARE LEGISLATIVĂ

ABONAMENTUL:
 pentru Instituțiuni și Autorități 1500 Lei pe an
 pentru Autorități Judecătorești }
 : " Magistrați } 850 Lei pe an
 : " Avocați }

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
 Str. G. Mărzescu 20
 CLUJ

Publicațiuni și anunțuri pentru un număr
 2 lei cuvântul
 Publicațiuni și anunțuri pentru mai multe
 numere 1.50 lei cuvântul

Fondator: VASILE M. DIMITRIU Consilier la Curtea de Apel din Timișoara

Comitetul de conducere și redacție:

I. MĂNESCU

Președinte la Curtea de Apel Cluj
 Directorul și proprietarul revistei

AL. ULVINIANU

Președinte la Curtea de Apel Cluj

I. PREDOVICIU

Procuror General la Curtea de Apel Cluj

Dr. AL. DRAGOMIR

Decanul baroului adv. din Cluj

Secretar

Dr. VIRGIL I. MĂNESCU

Doctor în drept, licențiat în filosofie
 Avocat

SUMAR:

Henri Capitant. Comemorare.

Denunțul și plângerea părții vătămate, de N. C. Oprisănu,
 Procuror.

Jurisprudențe Civile, cu o notă de Al. Ulvianu.

Jurisprudențe comerciale.

Jurisprudențe procedurale.

Jurisprudențe Penale.

Jurisprudențe la diverse legi.

Aviz.

Colaboratorii ocazionali cari au trei articole publicate au dreptul la colecția anului întreg.

Orice număr ne primit se retrimite la cerere în contul abonamentului

Prețul unui număr 35 lei

Cărți apărute :

Traian Alexandrescu avocat, fost decan al baroului de Ilfov: *Gajurile Civile și Comerciale*. Problema validității lor din punct de vedere al condițiilor de formă și de fond. Indrumări și observațiuni practice pentru bănci, comercianți și creditori. Prețul 40 lei. Depozit la ziarul „Legea”, str. I. G. Duca 47, București și la principalele librării din Capitală.

Dr. T. Moisil. Avocat consilier Cluj: *Legea de expropriere pentru cauză de utilitate publică*, adnotată și însoțită de numeroase jurisprudențe. Prețul 160 lei.

Octavian Ionescu, Doctor i Laureat al Facultății de Drept din Paris. Obligația pe cale de voință unilaterală și ante-proiectul Codului Civil Român. Prețul 100 lei. Iași, Tipografia concesionară Alexandru A. Terek.

Vasile M. Theodorescu, Prim președinte trib. Timișoara: Cărți de atac contra deciziunilor instanțelor de Casare.

Paul Blumenfeld. Cercetarea paternității naturale în dreptul maghiar.

Revista Institutului Social Banat—Crișana No. 19 și 20.

Arhivele Institutului de medicină legală al Universității din Cluj, 1837.

Potrivit „Inștiințări” anterioare

A apărut

la editura proprie a autorului
**Noua procedură
penală română
„Curțile cu Jurați”**

art. 349—438

un Volum de peste 400 pagini comentate cu
adnotări și tot felul de formulăe de

Vasile M. Dimitriu

Consilier la Curte de Apel Timișoara.

Prețul unui exemplar 250 lei neto. Cartea se poate procura — contra cost — de la autor Str. Gh. Lazar 4 Timișoara (cetate) sau prin Decanatele Baroului sau șef. instanțele judecătorești la comandă, în pachete colective, contra ramburs.

BANCA CENTRALA.

Intreprinderi industriale fondate și co-interesate :

Industria Sârmei — fabrică de cuie și sârmă în Ghiriș, gara Campia Turzii ;

Fabrica de Sticlărie S. A. în Turda

PENTRU INDUSTRIE ȘI COMERT
S. A. SEDIUL CENTRAL CLUJ

Fillale : Alba-Iulia, Bistrița, Hațeg Sibiu, Turda.

Capital social 50 milioane, rezerve 20 milioane. depuneri 120 milioane

George Sofronie

Prof. la Univ. din Cluj.

Principiul Naționalităților în Tratatete de Pace din 1919—1920.

Frontierele României sunt intangibile.

(Premiată de ziarul „Universul”).

București 1936.

A apărut

Tratat de Drept Cambial

de E. Cristoforeanu
Doctor în drept dela Roma. Avocat

Vol. I. prețul 280

Vol. II. (ultimul) prețul 320

Comanda la „Curierul Judiciar” Str. Artei 5

București

A apărut

Colecția de legi și
regulamente Tomul
XIII. partea I. pentru
anul 1935

a Consiliului legislativ.

Henri Capitant

Marele și ilustru profesor de drept civil dela facultatea de drept din Paris, a decedat în luna Septembrie acest an.

Animat de cele mai înalte sentimente, pentru juriștii ce s'au cultivat fie la facultatea de drept din Paris, fie cetind tratate de drept scrise în limba franceză, de marii juriști și profesori ai Franței, a stăruit pentru încheierea unei asociații, a tuturor juriștilor din lumea întreagă, care s'au cultivat în drept prin cunoașterea limbii franceze.

La această asociație a aderat mulți juriști din lumea întreagă, între care și din Cluj, formând o subdiviziune a acestei asociații care astăzi poartă numele ilustrului inițiator.

Un simț de înaltă pietate a indemnât pe membrii acestei asociații domiciliați în Cluj să comemoreze pe scumpul și ilustrul lor președinte și fondator.

Această comemorare a avut loc în sala No. 1 a facultății de drept din Cluj, la care a luat parte profesorii Facultății de drept, magistrații, avocații și studenții din localitate.

S'au ținut cu această ocazie patru cuvântări pe care ne permitem a le publica în revista noastră ca un înalt omagiu ce trebuia adus unui așa ilustru gânditor și scriitor în materia dreptului.

ARDEALUL JURIDIC

Cuvântarea ținută de D-l Al. Ulvinescu, președinte la Curtea de Apel Cluj și membru în Comitetul acestei reviste.

Vă mulțumim D-le Președinte pentru amabilă invitațiune ce ne-ați făcut-o nouă magistraților de a lua parte la comemorarea celebrului profesor de drept civil Henri Capitant.

Să credeți, că intenționăm de a Vă ruga să ne acordați îngăduința, ca noi, alături de ilustrii profesori ai Facultății de Drept din Cluj, să ne exprimăm marea admirațiune și recunoștința ce păstrăm savantului Profesor.

Doctrina, — și bine înțeles aceia cari o reprezintă cu deplină autoritate — are o influență covârșitoare nu numai asupra schimbărilor de legislație, dar ea domină gândirea judecătorilor și prin aceasta să evedentează rolul inovator și determinant al doctrinei în evoluția jurisprudenței.

Din acest punct de vedere, Profesorul Henri Capitant, mai limpede ca ori care alți comentatori, a înțeles că în soluțiunile ce trebuiesc date diferitelor dispozițiuni legislative în a căror aplicare să întâmpină dificultăți și deci când în deslegarea problemelor trebuie să intervină opera de interpretarea legii, să învedereze marele rol al doctrinei, și el ne-a învățat pe cei care avem chemarea să facem aplicarea zilnică și practică a legilor, că dacă într'adevăr în tălmăcirea textelor de lege este necesară cunoașterea, **intențiunii legiuitorului**, totuși trebuie ținut seamă de o considerațiune cu mult superioară și aceea este, că legea odată pusă în vigoare, dobândește o viață independentă, autonomă de gândirea autorului ei și această împrejurare mijlocește opera de **adaptarea** legii la noile fapte sociale, la noile concepții de echitate și de morală, pe cari însă legiuitorul nu le-a prevăzut și în acest chip se atinge idealul, ca dispozițiunile legilor, în forma lor existentă, să țină pasul nevoilor sociale mereu în mișcare.

Iată rolul creator al doctrinei pe care ni l'a

invederat acest mare învățat francez și căruia judecătorii români îi poartă recunoștință.

Acest învățământ de o atât de însemnată utilitate a fost înțeles de jurisprudența franceză, și s'a înlesnit justiției acelei țări realizarea dreptății materiale așa cum este înțeleasă în epoca prezentă și această tendință pare ași face drumul și în justiția română, cu toate că nu lipsesc unele rezistențe ce se ivesc în calea acestei inovațiuni, produs al geniului francez.

Pntru cei mai mulți magistrați, cursul de drept civil francez, opera lui Henri Capitant în colaborare cu Ambroise Colin, ca și lucrarea de mare răsunset „cauza obligațiunilor“ constituiesc sprijinul de fiecare zi la care recurgem în grija ce o punem în lucrările noastre judecătorești și în aceste cărți ale lui H. Capitant găsim deslășirea clară și de evidentă dreptate după care ni-zuim, și așa fiind este ușor de priceput ce însemnează pentru noi profesorul Capitant.

Pentru acestia care simțim din toată inima măreția sufletului acestui savant al științei dreptului ar fi fost o fericire dacă s'ar fi ajuns la idealul către care a fost îndreptat tot gândul lui, anume ca proiectul uniform franco-italian al obligațiunilor, opera sa în colaborare cu alți savanți, să fi avut un început de realizare, și să devină lege în țara românească. După cât știm acest proiect a avut o bună primire la Consiliul nostru legislativ, dar înlăturarea lui s'ar datorita unor motive srtăine de considerațiuni științifice, și pe care este mai bine să n le amintim.

Personalitatea strălucită a Profesorului Henri Capitant rămâne pentru magistrați consilierul permanent sortit de a ne orienta convingerile în îndeplinirea apostolului nostru.

Principiile științifice și ideile juridice pe cari el ni le-a lăsat, prin justetea și autoritatea lor vor avea, în viitor, valoarea mare a unei veri tabile tradiții.

Denunțul și plângerea părții vătămate.

Art. 186 și 187 pr. pen.

Sumar: 1. Introducere. 2. Denunțul; forma lui, efecte. 3. Plângerea. a) dela cine trebuie să emane plângerea; b) diferența între denunț și plângere; c) forma; d) cui trebuie făcută plângerea și când; e) efectul plângerii; f) de-zistarea, retragerea plângerii. 4. Concluziuni.

1. INTRODUCERE

În antichitate toate infracțiunile erau abandonate răsbunării private, astfel că primul act al justiției, care totdeauna trebuie să fie ferit de pasiune, se exercita prin expresiunea unui resentiment. Legile moderne au substituit principiului răsbunării private un alt principiu; cel al ordinii sociale, principiu care a impus acțiunii publice o nouă misiune, aceea de a apăra interesul general al societății. S'a creiat instituția Ministerului public, în grija căruia s'a dat urmărirea infracțiunilor.

Astăzi acțiunea publică aparține societății. Ea singură are dreptul de a pedepsi (Garraud I-90) societății singure îi aparține acțiunea care are de obiect pedepsirea culpabilului (F. Hélie I. 472; Laborde 653).

Societatea, ființă abstractă, desigur că nu poate ea însăși exercita acțiunea publică. Exercițiul acesteia l-a incredințat unor reprezentanți ai ei care formează Ministerul Public. El urmăresc infracțiunile și exercită acțiunea penală în conformitate cu disp. codului de pr. penală, art. 66. Acțiunea penală se exercită de M. Public. El o pune în mișcare din oficiu, când nu este necesară o plângere sau o autorizare prealabilă art. 2 pr. pen.

Din acest principiu rezultă că M. Public are dreptul să pună în mișcare și să exercite acțiunea penală pentru toate faptele pedepsibile despre care are cunoștință, fi că părțile vătămate i-au făcut plângere sau nu. Această regulă că acțiunea penală poate fi exercitată, fără să fi fost provocată de partea vătămată, primește o restricție cu privire la oarecari delict. Este vorba de delictele pe cari legiuitorul a hotărât să nu fie urmărite decât la plângerea prealabilă a părții vătămate. Excepțiunea aceasta este bazată pe considerațiuni de utilitate socială. S'a gândit legiuitorul că nu este bine și nici util pentru societate ca acțiunea penală să fie exercitată și atunci când răul cauzat pentru ea, prin delictul săvârșit, este minim, sau când intentându-se acțiunea, s'ar răni din nou persoanele pe care faptul le răniase deja. Rățiunea acestei piedici adusă exercitiului acțiunii penale canstă în aceea că, în aceste cazuri, este în joc mai mult liniștea familiilor; că aceste fapte, care n'au cine știe ce gravitate, compromit mai mult interesele particulare decât interesul public și nu impun, în mod imperios, exemplul unei pedepse... Era natural deci, ca dreptul statului să fie suspendat, când trebuie să rezulte din exercitiul său, un prejudiciu, fie social fie privat; pentru ca să repare o daună nu trebuie să produci o alta care ar putea să fie ireparabilă. (F. Hélie II 749).

Partea vătămată care a suferit dupe urma unei infracțiuni, sau cel ce are cunoștință că vreo călcare a legii penale a fost săvârșită, poate aduce aceasta la cunoștința M. Public, care, ținând seama de probele ce-i sunt produse sau informațiunile ce-i sunt furnizate, avizează asupra punerii în mișcare a acțiunii penale. Acest mod de informare a M. Public se face prin două moduri: — prin denunț și prin plângerea părții vătămate.

2. Denunțul. Art. 186 pr. pen.

Incunoștințarea despre vreo călcare a legii penale se numește denunț.

Denunțul este făcut procurorului sau unui ofițer de poliție auxiliar lui, de către denunțător însuși sau de imputernicitul său. Imputernicitul denunțătorului trebuie să aibe o procură specială. Art. 186 pr. pen. pretinde aceasta în mod expres. De aci rezultă: 1. că mandatarul imputernicit cu o procură generală ar fi fără calitate, oricât de întinse ar fi puterile sale; 2. că procura trebuie să conțină autorizația de a denunța și să specifice faptul asupra căruia se va produce. (Mangin, Instr. scr. t. I nr. 49). Nu trebuie numai decât ca procura să fie autentică; ea poate fi dată și prin act sub semnătură privată; numai că, cel ce o primește trebuie să se asigure că emana dela denunțător. În toate cazurile procura trebuie să rămână anexată denunțului. Socotim însă că lipsa anexării procurii nu este o cauză de nulitate.

Denunțul poate fi făcut în scris, sau verbal. Dacă este făcut în scris, nu este supus nici unei condițiuni de formă exterioară; poate fi făcut de ex. sub forma unei cereri, a unei scrisori. Procurorul trebuie să primiască denunțul așa cum fi este prezentat; nu-i poate suprima sau adăuga nimic. Totuși, F. Hélie crede, că dacă procurorul sau cel care a primit denunțul, îl consideră insuficient sau incomplet, poate pretinde explicațiuni, deslușiri sau informațiuni noi (F. Hélie IV 1727). Evident, trebuie ca denunțul să dea toate indicațiunile necesare pentru a servi de bază unui rechizitoriu introductiv. Trebuie, în același timp, să se evite — prin explicațiuni cerute — modificarea caracterului declarațiunii scrise, care este opera spontană a denunțătorului și ai cărei termeni îi angajează responsabilitatea, putându-se face culpabil de denunțare calomnioasă, în cazul când denunțarea sa este mincinoasă. Este bine, deși art. 186 pr. pen. nu cere, ca pentru a se preciza condițiunile în care remiterea denunțului a fost făcută, să se drezeze un proces verbal sumar, care să fie semnat de procuror, sau auxiliarii săi, și de denunțător sau imputernicitul său. Dacă denunțul este făcut verbal, procurorul, judecătorul de instrucție sau ofițerii de poliție judiciare, încheie un proces verbal semnat de ei și de denunțător și dacă acesta nu stie să semneze, să facă mențiune despre aceasta. Formalitățile prevăzute de acest articol nu sunt prescrise sub pedeapsă de nulitate. În special nu poate fi nul un denunț nesemnat de denunțător. De altfel această chestiune nu are nici un interes practic, pentru că denunțul nu face nici o probă în contra inculpatului despre faptele consem-

nate și nu constituie în realitate decât o indicație dată justiției pentru a-i permite constatarea în mod regulat a faptelor semnalate.

3. Plângerea. Art. 187 pr. pen.

Plângerea este actul prin care o persoană vătămată semnalează infracțiunea, a cărei victimă a fost, autorității competente, pentru a se asigura represiunea. Diferența care există între plângere și denunț a fost foarte exact precizată de F. Hélie. Denunțul este, în general, actul care face cunoscut justiției că o infracțiune la legea penală a fost comisă. Dacă denunțul este făcut de persoana pe care această infracțiune a lezată-o el ia numele de plângere. Astfel, orice plângere în justiție conține în mod necesar un denunț; ea își propune același scop, acela de a aduce un fapt pedepsibil la cunoștința ofițerilor cari sunt însărcinați de a urmări represiunea (F. Hélie IV 1705).

Din cele de mai sus rezultă că denunțător este acela care face cunoscut justiției o crimă sau delict despre care el are cunoștință, dar care nu a fost pentru el izvorul vreunui prejudiciu personal. Plângerea e făcută de acela care denunță o infracțiune ce lui personal i-a cauzat un prejudiciu. De altfel și plângerea nu face decât să dea indicațiuni M. public; rechizitoriul introductiv este singurul care dă urmării baza sa legală.

a) Dela cine trebuie să emane plângerea.

Plângerea trebuie să emane, fie dela persoana lezată, fie dela reprezentantul său, cu procură specială. Ea poate fi în mod valabil făcută de un incapabil, ex: un minor. Deasemenea, pot face plângere: soțul pentru soție, ascendentul pentru descendentul minor, supus puterii sale, tutorul, curatorul pentru tot ce se referă la tutelă, afară de cazul când legea dispune altfel.

Când partea vătămată este o persoană colectivă, trebuie să distingem, după cum ea constituie sau nu o persoană morală. În primul caz plângerea poate fi făcută de către aceia cari au calitatea de a reprezenta în justiție stabilimentul sau persoana colectivă. Este aplicația unui principiu general care recunoaște dreptul de a sta în justiție persoanelor morale. În al doilea caz, plângerea nu poate fi formată decât în mod individual și în numele lor personal de către acei membri ai colectivității cari se simt atinși prin infracțiunea ce s'a săvârșit.

Din acest principiu rezultă că dreptul de plângere trebuie să fie recunoscut societăților comerciale în nume colectiv, în comandită simplă sau pe acțiuni și societăților anonime, societăților civile cari au obținut personalitatea juridică, asociațiilor sindicale și sindicatelor profesionale cărora deasemenea li s'a recunoscut personalitatea juridică.

Art. 187 pr. pen. arată că plângerea se face de persoana care a suferit vătămare în urma unei infracțiuni, personal sau prin procurator și care poate avea calitatea de parte civilă. Constituția de parte civilă este actul prin care cel ce a făcut plângere, intervine înaintea jurisdicției,

fie de instrucție, fie de represune, pentru a obține reparația la care are dreptul din cauza prejudiciului ce i s'a cauzat prin infracțiune. Cel ce a fost lezată printr o infracțiune, se poate măr-gini numai la facerea plângerii prin simpla depunere a plângerii el a epuizat dreptul său, rămânând un simplu însc care a făcut plângere; rolul său consistând numai în a aviza pe procuror, care rămâne liber să exercite sau nu acțiunea penală. În cazul că acțiunea penală este pusă în mișcare, el rămâne complet străin de proces. El se poate constitui și parte civilă. Numai în această situație el devine parte în proces; invinuitul are în acest caz doi adversari: pe procuror și pe partea civilă. Denunțatorul, spre diferență de cel ce a făcut plângere, nu are un asemenea drept de opțiune. Neavând interes personal în urmărirea, el nu poate interveni nici în procesul ce s'a deschis, așa că el nu are calitatea să se constituie parte civilă. Diferența — spune F. Hélie (IV 1705) care separă pe denunțător de cel ce face plângere, este: pe când acest din urmă se poate constitui parte civilă, celălalt nu poate avea această calitate. Modul de constituire ca parte civilă este reglementat prin art. 73 pr. pen. Calitatea de parte civilă este mai serioasă și deaceia legiuitorul a acordat acestei părți numai 24 ore, timp, în care se poate dezista; după trecerea acestui timp, cel ce și-a luat această calitate, figurează ca parte în proces până la sfârșitul lui, rămânând răspunzător de daunele ce eventual a produs constituirea sa ca parte civilă, precum și de cheltuielile de judecată făcute până în momentul renunțării, art. 75 pr. pen. Astfel că, în timp ce acel care a făcut o plângere, odată ce a depus o autorității respective, rămâne străin procedurii și justiției, cel ce s'a constituit și parte civilă participă la întreaga procedură. Cel ce a făcut plângerea cu constituire de parte civilă, are dreptul, atunci când plângerea i-a fost clasa-tă și i s'a făcut cunoscut aceasta, conf. art. 224 pct. 4 pr. pen. în delictele de competența tribunalului, să pună în mișcare acțiunea penală, prin plângere directă înaintea instanțelor de judecată. art. 228 pr. pen.

c) **Forma.** Plângerea, fie că emană dela o persoană publică sau dela un simplu particular, trebuie să fie făcută prin scris. Este necesar ca ea să manifeste intențiunea autorului ei de a pune în mișcare acțiunea penală. Îndată ce această dublă condițiune este implinită, voința legii este complet satisfăcută. Ea numai este supusă nici unei forme speciale sau determinată. În cazul când partea vătămată se prezintă înaintea ofițerului de poliție judiciară și-i reclamă verbal, acesta este obligat să dreszeze un proces verbal în care să treacă toate cele relatate de reclamant semnându-l împreună cu reclamantul; în caz că nu știe să semneze trebuie să se facă mențiune despre aceasta și numai în urma acestor formalități să înceapă cercetările. Cerința legii nu este implinită prin declarația ce se ia victimei cu ocazia cercetărilor întreprinse, chiar dacă se constituie parte civilă. Declarația aceasta nu poate avea efectul plângerii: nu poate fi considerată plângere prealabilă, pentru motivul că ea fost luată după începerea cercetărilor: ori, în cazul

când este necesară o plângere prealabilă, nu se pot ordona și niși începe cercetări, decât pe baza unei asemenea plângeri art. 188 pr. pen. Când urmărirea își are toată validitatea sa în plângere, este necesar ca acest act, baza unică a acțiunii, să fie regulat făcută; este necesar ca să se contate voința formală a celui ce face plângerea și nu poate fi o probă decât îndeplinindu-se formalitățile cerute de lege. (F. Hélie II 751).

L'omission de ces formalités entraîne — t-elle la nullité de la procédure? Il nous semble difficile de ne pas admettre l'affirmative. La plainte est le principe de toute la procédure; il faut donc qu'elle soit régulière; il faut que sa régularité soit démontrée. Supposons, en effet, qu'elle laisse planer des doutes sur la volonté du plaignant, qu'elle ne la constate pas d'une manière certaine; comment la procédure pourrait-elle subsister? L'action n'a pas d'autre base, elle émane tout entière de la plainte; elle n'existe que par la volonté du plaignant; elle s'écroule nécessairement si cette volonté n'est pas constatée, s'il n'est pas certains que la poursuite a été provoquée, si la plainte, en un mot, n'existe pas. Or, comment prouver l'existence de la plainte, comment constater la provocation et la ferme volonté du plaignant, si ce n'est par l'accomplissement des formes prescrites par la loi? Est-ce-que donc la loi, en traçant ces formes, n'a voulu établir que des règles vaines? Peut-il être permis de les éluder quand leur application est nécessaire? C'est la rédaction de la plainte qui témoigne de la volonté de la partie, c'est son envoi à l'officier compétent qui constitue la provocation à la poursuite criminelle. Ces deux formalités sont donc les deux conditions de la régularité de l'action. L'omission de l'une ou de l'autre doit l'entacher de nullité. Une lettre peut être écrite, un rapport peut être transmis avec une sorte de légèreté; la rédaction d'une plainte et sa transmission à l'officier compétent supposent, au contraire, une détermination arrêtée de provoquer une poursuite. La prudence exige donc, aussi bien, que la loi, que les règles qu'elle a tracées soient strictement appliquées. (F. Hélie II 752).

d) Cui trebuie făcută plângerea și când.

Plângerea trebuie să fie adresată, fie direct procurorului fie judecătorului de instrucție sau unuia din ofițerii de poliție judiciară, sau chiar direct instanței în cazurile prevăzute de art. 227 pr. pen.

Plângerea trebuie să intervină în mod prealabil, nu numai la judecată, ci chiar înaintea oricărei urmăriri. art. 188 pr. pen.

Hotărârea care statuează fără existența plângerii prealabile, este nulă. Această nulitate este de ordine publică. Ca urmare, ea trebuie să fie relevată din oficiu, putând fi invocată în orice stadiu al procesului și chiar înaintea Curții de Casație.

e) **Efecte.** — Efectul plângerii prealabile este de a determina întinderea acțiunii; aceasta este limitată la faptele vizate în plângere. Ca urmare, dacă unele fapte au fost excluse de către cel care a făcut plângerea, M. public nu le mai poate cuprinde în urmărirea începută. Cu atât mai

mult urmărirea nu ar putea fi întinsă faptelor survenite posterior plângerii și cari nu au avut de obiect o plângere nouă.

Plângerea este făcută **IN REM** și nu **IN PERSONAM**. Rezultă de aci că dacă într-o plângere se desemnează o anumită persoană ca fiind autoarea delictului, această mențiune este numai indicativă și are de scop numai să ușureze opera justiției. Ea nu ar avea drept consecință limitarea la această persoană a efectelor plângerii.

Când plângerea prealabilă este necesară pentru ca o urmărire să poată fi începută, exercițiul acțiunii penale se află suspendat, atâta timp cât această formalitate nu a fost îndeplinită. art. 188 pr. pen.

Plângerea pune pe M. Public în situațiunea de a-și relua întreaga libertatea de acțiune, cu facultatea de a exercita urmărirea sau nu, după aprecierea ce-și face asupra faptelor denunțate. Astfel, dacă găsește că faptul ce i s'a adus la cunoștință, nu constituie amenințare, lovire, degradare etc. nu este ținut să dea urmare plângerii primite. Clasează când nu are indicii suficiente, înștiințând despre aceasta pe cel ce a făcut plângerea — art. 224 pct. 4 pr. pen. — Desigur, că în delictele a căror urmărire este subordonată intervenției părții lezate, interesul acestei părți trebuie să conteze ceva în aprecierea procurorului. Trebuie să adăugăm că în toate cazurile, partea vătămată, dacă M. Public refuză să dea urmare plângerii, are dreptul să pună în mișcare acțiunea penală, prin plângere directă în fața instanțelor de judecată, dacă se constituie parte civilă și numai după ce plângerea adresată M. Public a fost clasată și a primit notificarea acestuia conf. art. 224 pct. 4. Art. 228 pr. pen. Partea vătămată însă nu exercită acțiunea penală nici în acest caz, ci numai o pune în mișcare. Când infracțiunile sunt de competența judecătoriei de ocol, partea vătămată are dreptul, prin plângere directă, independent de constituirea de parte civilă, să pună în mișcare acțiunea penală și să o exercite în fața acelei instanțe. — Art. 227 pr. pen.

Odată sesizat prin plângerea părții vătămate, M. Public poate urmări afacerea până la soluționarea ei definitivă, fără ca la fiecare nouă fază a procedurii, cel interesat să mai fie obligat să-și manifeste intenția sa de a continua urmărirea. Astfel, M. public poate apela hotărârea și atunci când partea vătămată, constituită parte civilă, s'a mulțumit cu hotărârea dată. Acțiunea penală odată pusă în mișcare, prin rechizitoriul introductiv sau prin plângerea directă a părții vătămate, nu mai poate fi oprită, prin faptul acesteia sau prin inacțiunea sa, în mersul ei legal. (Garraud I 162, Mangin I 13). — Ministerul public poate forma chiar un recurs în Casație, fără concursul părții vătămate (Garraud I 162). Rezultă deasemeni că moartea celui ce a făcut plângerea, nu are de efect împiedicarea exercițiului acțiunii penale sau stingerea acțiunii deja intentate. Plângerea odată depusă este suficient pentru a autoriza pe M. Public să lucreze.

f) **Dezistarea; retragerea plângerii.** — Principiul este că acțiunea penală odată angajată, nu poate fi oprită prin dezistarea celui ce făcuse

plânegerea. La fel și în ipoteza când acțiunea publică nu poate fi pusă în mișcare decât la plângerea părții vătămate. (Gerraud I 162; F. Hélie II 758; Mangin I 131). — Totuși, o restricție pare a se impune; atunci când dezistarea intervine înainte ca M. Public să fi pornit urmărirea, această retragere a plângerii nu -iar mai permite să deschidă acțiunea penală. (Garraud I 162; contra: F. Hélie II 758, Le Sellyer. Act. publ. et priv. I 342). — Dar, în orice caz, admitând că dezistarea intervenită în aceste condițiuni nu paralizează exercițiul acțiunii penale, este sigur că M. Public va putea totdeauna să se abțină de la urmărire, pentru că el nu este legat prin plângere și această abstențiune va fi în realitate conformă cu cerința legii care, în această materie, subordonă urmărirea voinții persoanei vătămate.

Principiul pus de legiuitor în art. 3 pr. pen. este general și de ordine publică. El nu poate primi vreo excepție decât în cazurile în cari, prin lege, s'a derogat în mod formal. Acest principiu are două excepțiuni: 1. în materie de adulter — art. 445 c. p. — soțul inocent poate cere oricând, în cursul procesului, stingerea acțiunii penale; 2. furtul săvârșit între rude, — art. 526 c. p. — retragerea plângerii părții vătămate are de consecință stingerea acțiunii penale față de persoanele de mai sus. — În aceste două cazuri retragerea plângerii oprește acțiunea penală. Pentru a produce acest efect renunțarea nu este supusă nici unei forme speciale; ea poate rezulta fie dintr'o declarație făcută procurorului sau ofițerului de poliție judiciară, fie printr'o simplă scrisoare. Singura condiție cerută este ca ea să fie în mod expres constatată.

Se întâmplă ca cel ce a făcut plângerea să nu se mulțumească numai cu abandonarea acțiunii civile, ci se prezintă înaintea instanței și acolo face declarația că-ș retrage plângerea ce a făcut. S'a susținut de unii, că în această situație, nemai existând condiția esențială pentru exercitarea acțiunii penale — plângerea prealabilă — acțiunea penală nu mai poate continua. Ca argument de text s'a invocat disp. art. 441 c. p. care menționează în mod expres că, în cazul art. 420 și 424 c. p. retragerea plângerii nu împiedică cursul acțiunii penale; că deci, acolo unde legiuitorul a voit ca acțiunea penală să continue și după ce plângerea prealabilă a fost retrasă, a spus-o în mod lămurit și ca atare, numai în cazul art. 420 și 424 c. p. retragerea plângerii nu împiedică cursul acțiunii penale; în toate celelalte cazuri, retrăgându-se plângerea prealabilă, acțiunea penală urmează a fi anulată în conformitate cu disp. art. 4. al. IV punctele 3 proc. pen.

Această argumentare care, de prima dată pare a fi fără posibilitate de interpretare, examinată la lumina principiilor ce domină materia, se dovedește a fi neintemeiată. Intrădevăr, am văzut mai sus, că prin retragerea plângerii acțiunea penală nu este cu nimic stânjenită în mersul ei. Această declarație nu poate avea efect decât asupra acțiunii civile care, în conf. cu disp. art. 3 pr. pen. nu are nici o influență asupra acțiunii penale, afară de cazul când legea dispune altfel. — Prin art. 441 c. p. nu s'a făcut

decât să se păstreze acest principiu; nu există nici o derogare dela principiul general pus în art. 3 proc. pen. În cazul art. 526 c. p. legiuitorul, consecvent principiului pus, și unde a înțeles să facă derogare, a precizat că retragerea plângerii are de consecință stingerea acțiunii penale față de persoanele cuprinse în disp. aceluia articol; este o excepție dela principiul pus în art. 3 pr. pen., excepțiune care tocmai confirmă regula. Dar mai există și o altă explicație a existenței acelei dispozițiuni în art. 441 c. p., care a dat naștere acestei discuțiuni. Legiuitorul, în redactarea articolelor privitoare la infracțiunile contra bunelor moravuri, s'a inspirat mult din legislația maghiară, care avea aplicație în Transilvania până la punere în aplicare a noilor coduri. Și în acea legislație se prevede că infracțiunile de acest fel se urmăresc numai la plângerea prealabilă a părții vătămate, precizând că plângerea făcută nu mai putea fi retrasă. Legiuitorul maghiar trebuia să precizeze acest fapt, pentru că în acea legislație principiul general este contrariu celui al nostru; cel ce a făcut plângere prealabilă poate să și-o retragă înaintea primei instanțe, în care caz se pronunță de instanță o sentință achitătoare — art. 326 pr. pen. maghiară. — Principiul pus de legiuitorul român este tocmai contrariu al celui maghiar (art. 3 pr. pen). Acțiunea penală, odată pusă în mișcare, nu mai poate fi oprită sau paralizată în mersul ei de partea vătămată. Dispozițiunea art. 441 c. p. este de prisos căci și fără inserarea ei, situația era aceeași. Inserarea ei în textul acestui articol se explică, după cum am arătat, ca fiind traducerea dispozițiunii textului corespunzător maghiar; dispoziția aceasta avea mare însemnătate în acea legislație, căci constituia o excepție dela principiul general, principiu care, după cum am arătat mai sus, este contrar celui din legislația noastră.

Din moment ce M. public, sesizat în mod regulat cu o plângere, a deschis acțiune publică, el rămâne stăpânul acestei acțiuni — afară de excepțiunile arătate — în acest sens că el nu mai are nevoie pentru exercițiul ei, de concursul celui ce a făcut plângerea. În regulă generală, M. Public, de îndată ce a primit plângerea prealabilă, își reia libertatea și întregul exercițiu al acțiunii. Partea vătămată poate să nu facă plângere; este dreptul său, prin această poate împiedeca începerea urmăririi; dar aceasta este singura lui putere. Alt privilegiu nu-i este acordat de lege. Puterea și-a epuizat-o formulând plângerea. Primul act al urmăririi nu se poate îndeplini decât sub o impulsione — depunerea plângerii prealabile — și acest act aduce după el toate actele procedurii, fără a mai fi nevoie de noi impulsioni, puțin importă dacă cel ce a făcut plângerea se mai asociază urmăririi; după ce a depus plângerea, puțin importă dacă el mai stăruie sau nu în plângerea ce a făcut; acțiunea ce a provocat-o nu-i aparține. Acțiunea penală aparține M. Public și el singur o exercită din moment ce a pus-o în mișcare. Aceasta este regula generală și art. 441 c. p. nu face nici o excepție.

4. — **Concluziuni.** Din cele mai sus expuse

rezultă că: în delictele cari nu pot fi urmărite decât la plângerea prealabilă a părții vătămate, această plângere trebuie depusă în mod prealabil, nu numai la judecată, ci chiar înaintea oricărei urmăririi; că prezumțiunile de plângeri, oricât de grave ar fi, nu pot suplini o plângere regulată;

că atunci când o plângere este necesară, pentru ca o urmărire să poată fi începută, exercițiul acțiunii penale se află suspendat atâta timp cât această formalitate nu s'a îndeplinit;

că plângerea este făcută IN PFM și nu IN PERSONAM și că odată sesizat prin plângerea părți vătămate M. public poate urmări afacerea până la soluționarea ei definitivă, fără a mai fi necesară, în vreun fel, intervenția acestei părți;

că puterea discreționară a M. Public de a clasa plângerile nu mai are loc, când cei ce au făcut plângerea s'au constituit părți civile, acestea având acțiunea directă înaintea tribunalului conf. art. 228 pr. pen.

că retragerea plângerii prealabile nu are nici un efect asupra acțiunii penale, afară de excepțiunile anume arătate de lege — adulter — art. 445 c. p. și furtul între rude — art. 526 c. p.

Nicolae C. Opreșanu
Procuror tub. Hunedoara.

Jurisprudente civile

Inalta Curte Casație și Justiție. Secția I.
Decizia Nr. 1262—1937.

Președinția D-lui **S. Tipei**, Consilier.
Plecarea nejustificată a soției dela domiciliul soțului. Aplicarea art. 80 nu 77 din legea divorțului.

MOTIVE.

Având în vedere, că prin motivele de casare se susține în esență, că instanța de apel a violat art. 80 și 83 leg. matrimonială. 401 și 270 Pr. civ.; atunci când a respins apelul și a menținut desfacerea căsătoriei din vina recurentei, fără să țină seamă că recurenta s'a prezentat, încă înainte de pornirea procesului de divorț la domiciliu conjugal, dar intimatul nu a vrut să o primească.

Considerând, că soțul părăsit care nu vrea să ierte părăsirea fără just motiv a domiciliului conjugal de către celălalt soț și nu vrea să reia conviețuirea, nu poate fi silit să aleagă procedura prevăzută de art. 77 din legea matrimonială — potrivit căruia divorțul are a se pronunța numai dacă soțul care a părăsit domiciliul conjugal refuză să reia conviețuirea — ci își poate întemeia acțiunea sa de divorț pe dispozițiunile art. 80 pct. a., din aceeași lege, adică pe violarea flagrantă a datoriilor conjugale, indiferent dacă soțul vinovat de părăsire este sau nu dispus să revină la domiciliu;

Că, prin urmare, în speță, intimatul nevrind să ierte recurentei plecarea nejustifica-

tă din domiciliu conjugal și pornind procesul de divorț pe baza art. 80 pct. a., din legea matrimonială, cu drept cuvânt și fără violarea de lege instanța de apel a refuzat să aplice în cauză dispozițiunile art. 77 și a judecat apelul în raport cu prevederile art. 80, potrivit cărora vătămarea gravă și intenționată a datoriilor conjugale — cum este aceea a părăsirii fără just motiv a domiciliului — pot atrage desfacerea căsătoriei, după aprecierea judecătii.

Inalta Curte de Casație. Secția I.
Dec. Nr. 1379—1937.

Preș. **G. Drimba**, Cons.

ARDEAL.

Dotă. Desfacerea căsătoriei prin moarte sau divorț. Cui aparține dota și sporurile ei. Criteriul pentru stabilirea valorii dotei intrate în patrimoniul soțului și care nu mai poate fi restituită în natură.

MOTIVE.

Art. 1227 cod. civ. ard. prevede că atât timp cât continuă conviețuirea conjugală între soți, uzufructul dotei și al sporurilor acesteia aparțin soțului, iar art. 1229 cod. civ. ard. dispune că dota după moartea soțului trece la soție, iar dacă aceasta moare înaintea soțului, revine moștenitorilor.

Din aceste dispoziții rezultă principiul că desființându-se legătura matrimonială dintre soți, fie prin moartea unuia dintre ei, fie prin divorț, dota trebuia restituită, deținerea ei de către soț până la moartea lui fiind o deținere fără cauză.

În ce privește valoarea lucrurilor aduse ca zestre de soție și cari au intrat în patrimoniul soțului, întru cât nu s'ar găsi în natură, ea urmează a se calcula la data pe care au avut-o la primirea lor de către soț.

Curtea de Apel Cluj, Secția I.

Dec. civ. No. 910—1936.

Președinția **I. Manescu** președ.

Simplul fapt că pârâții la confecționarea actului din 23 Noembrie 1932 au știut de existența donațiunei din 8 Apr. 1929, nu poate constitui elementul de fapt din care să se deducă reaua lor credință la contractare.

MOTIVE; Sentința tribunalului ca instanță de apel pârâții au atacat o cu recurs în casare, cerând casarea sentinței atacate și evocând fondul, respingerea acțiunei reclamantului, admiterea acțiunei reconvenționale a pârâților de rând I și II Z. B. și soția, declarând reziliat contractul de donațiune, intervenit între reclamant și pârâții de rând I-II.

Pârâții de rând I-IV invoacă ca motive de casare;

1. Violarea art. 189 din P c, art. 440 din Cod. civ. austr. și greșită interpretare și aplicare în speță a principiului de drept dedus din jurisprudența, dezvoltată în jurul art. 440 din Cod. civ. austr. și nesocotirea art. 914 și 918 din Cod. civ. austr.

2. Lipsa de examinare a depozițiilor martorilor, lipsa de examinare a actelor invocate de părți și de aci greșită concluziune de drept și de fapt. Omissionă esențială și eroare grosieră de fapt.

Reclamantul a cerut respingerea recursului în casare ca nefondat, din motivele dezvoltate în memoriul său, înregistrat la 16 Septembrie 1936 sub No. C. I. 508—1935.

Asupra motivelor de casare:

Tribunalul în fapt a constatat următoarele:

Pârâții de rând I-II Z. L. și soția născ. T. A. prin contract de donațiune din 18 Aprilie 1929 au transmis reclamantului imobilele, ce formează obiectul acțiunii cu condiția ca reclamantul să se mute la dânsii în casă, să muncească imobilele, să întrețină pe pârâții de rând I-II și în caz de neîndeplinirea condițiilor din contract, pârâții sunt în drept să rezilieze contractul de donațiune:

Intrucât reclamantul nu a satisfăcut obligațiunii din contract, pârâții de rând I-II Z. L. și soția transmit aceste imobile a II-a oară către pârâții de rând III-IV S. S. și soția născ. B. V. prin contract de tinere din 23 Noembrie 1932, în baza căruia pârâții au cerut și autuoritatea cărților funduare a și intabulat asupra imobilelor transmise dreptul de proprietate al pârâților de rând III-IV.

Reclamantul a intentat proces în contra pârâților de rând I-IV pentru a fi obligați să tolereze, ca dreptul de proprietate al reclamantului asupra imobilelor indicate în acțiune să se intabuleze fără a lua în considerare incripțiunile făcute în cartea funduară în favoarea pârâților de rând III-IV, susținând că pârâți de rând III-IV, știind despre contractul de donațiune, încheiat cu reclamantul, cu rea credință au întabulat dreptul lor de proprietate asupra imobilelor inacționate.

Pârâții de rând I-II au ridicat acțiunea reconvențională, cerându rezilierea contractului de donațiune din vina reclamantului, deoarece reclamantul n'a îndeplinit condițiunile contractului,

Tribunalul în primul rând a respins acțiunea reconvențională ca inadmisibilă.

Punctul de vedere juridic al tribunalului este greșit.

Având în vedere, că conform art. 189 din P. c. până la încheierea desbaterei orale premergătoare sentinței finale atât reclamantul contra pârâțului, cât și pârâțul contra reclamantului, la desbatere poate să ridice acțiune nouă, respectiv acțiune reconvențională, dacă obiectul acțiunii este identic cu al celei de mai înainte sau dacă noua acțiune e în conexitate cu cea dintâi, iar pârâțul contra reclamantului — în afară de acest caz — și în acela când acțiunea pârâțului ar putea fi valorificată ca apărare contra reclamantului.

Având în vedere, că în speță obiectul acțiunii reconvenționale este identic cu al acțiunii reclamantului și că acțiunea reconvențională poate fi valorificată ca apărare contra reclamantului, întrucât dacă acțiunea reconvențională este

fundată, în acest caz acțiunea reclamantului trebuie respinsă ca neîntemeiată.

Acțiunea reconvențională ridicată de pârâții de rând I-II Z. L. și soția în principiu este admisibilă.

Deși tribunalul la stabilirea stării de fapt a constatat, că reclamantul n'a satisfăcut obligațiunea din contractul de donațiune, totuși mai la vale la concluziunea juridică spune, ca până când reclamantul a fost alungat de pârâții de rând I-II fără vre-o vină; reclamantul a îndeplinit condițiunile rezolutorii din contractul de donațiune și mai departe stabilește, că reclamantul a fost în drept să vândă, să înstreineze cereale, bucate, lemne din pădure, deoarece ele au fost proprietatea lui.

Este adevărat, că martorii T. I. și M. I. au depus, că în prezența lor reclamantul a spus pârâțului de rând I. „Ce zici D-ta unchiule să mă duc dela D-ta“ la ce pârâțul iarăspuns, că: „Da să te duci“. Tribunalul însă la stabilirea stării de fapt nu a luat în considerare și n'a arătat motivul, pentru care a înlăturat depozițiile martorilor P. B. și S. I. cari au depus, că atunci când reclamantul s'a prezentat la casa pârâților de rând I-II, să ridice obiectele sale, pârâțul a voit să rețină pe reclamant și a rugat pe martorul P. B. a interveni să nu plece reclamantul, însă reclamantul a plecat dela Z. L.: deci tribunalul la stabilirea stării de fapt a săvârșit o omisiune esențială.

La stabilirea stării de fapt n'a luat în considerare conținutul contractului de donațiune, din 8 Aprilie 1929, conform căruia pârâții de rând I-II Z. L. și soția și-au menținut dreptul de uzufruct viager asupra imobilelor transmise, deci reclamantul n'a fost în drept să dispună asupra lemnului din pădure și bucatelor, deoarece acestea au fost proprietatea pârâților de rând I-II.

Având în vedere, că tribunalul stabilind în fapt, că pârâții știind despre contractul de donațiune, încheiat la 8 Apr. 1929, au dobândit dreptul de proprietate al imobilelor inacționate cu rea credință.

Având în vedere, că simplul fapt, că pârâții de rând III-IV la confecționarea actului cu data de 23 Noembrie 1932 au știut de existența contractului de donațiune din 8 Aprilie 1929, nu poate constitui elementul de fapt, care să facă existența relei credințe a atâtor pârâți la contractare.

Având în vedere, că pârâții de rând III-IV, știind, că conform contractului de donațiune din 8 Aprilie 1929 reclamantul a fost obligat să locuiască la domiciliul pârâților I-II și să lucreze împreună cu pârâții de rând I-II imobilele transmise și dacă nu îndeplinește aceste condițiuni, pârâții de rând I-II sunt îndreptățiți să rezilieze contractul de donațiune și văzând că reclamantul nu mai locuiește la pârâții de rând I-II și acești pârâți își lucrează singuri imobilele lor, a putut crede că pârâții de rând I-II au reziliat contractul de donațiune și reclamantul a renunțat la dreptul, ce reeșea pentru dânsul la imobilele din contract.

Pârâții de rând III-IV au dobândit cu bună

credință dreptul de proprietate asupra imobilelor improcuate.

Pentru aceste motive Curtea a casat sentința tribunalului cu trimitere.

Dispoziția referitoare la cheltueli de recurs se bazează pe art. 508 și 543 alin. ultim din P. c. 2 Octombrie 1936.

Președinte; **I. Mănescu**; Raportor; **Al. Balas**.

NOTA. — Cu toată deosebirea de redactare a textelor ale acelor două legiuiri cari ne guvernează, anume art. 1898 C. civ. R. și 326 C. Civ. austr. în ultima analiză ajungem la concluzia că **buna credință** a dobânditorului imobilului, devenit posesor al acestuia, constă în credința că posesiunea sa are, ca sprijin, un titlu și mod legal de dobândirea dreptului de proprietate; cu un cuvânt posesor de bună credință este acela care ignorează viciul dreptului său de proprietate, fie că viciul constă în împrejurarea că cel care i-a înstreinat imobilul nu era proprietar, sau că însuși titlul dreptului de proprietate este atins de cauze cari duc la anularea sau desființarea actului juridic.

Deasemenea în ambele legislațiuni este constant că buna credință poate rezultă fie dintr'o ignorare a unei stări de fapt esențiale (eror facti) fie dintr'o necunoștință a dispozițiilor legale adică într'o eroare de drept (eror iurii) și care ar consta în aceia că dobânditorul s'a înșelat asupra valorii juridice a titlurilor antecesorelui, și bine înțeles că cel care invoacă asemenea justificare este ținut să dovedească eroarea în care pretinde că a căzut.

Romanii cari de regulă nu admiteau ca scuză eroarea de drept, ci numai pe aceea de fapt, totuși când se dovedea că eroare de fapt — invocată, constă dintr'o neglijență caracterizat cul pabilă, în asemenea caz, prezumția de buna credință era înălăturată, soluție pe care o credem admisibilă și azi.

O caracteristică a bunei credințe este aceea de a fi plină și întreagă, căci odată ce în momentul perfectării actului dobânditorul a cunoscut sau a putut cunoaște viciul înstreinării dreptului de proprietate sau când o anumită circumstanță a fost de natură să-i producă o îndoială asupra valabilității înstreinării, ideia de bună credință este total exclusă.

Asupra chestiunii de a se ști dacă o anumită împrejurare de fapt, a putut sau nu să deștepte dobânditorului credința serioasă că titlul de dobândirea dreptului de proprietate era vitios, constituie o chestiune de fapt, ce este lăsată la suverana apreciere a judecătorului de fond, care în privința aceasta va ține seamă, între alte împrejurări, și de starea de cultură și de priceperea a aceluia, care invoacă eroarea care ar justifica buna credință, jurisprudența adaogând și prezumția dedusă din anumite situații ca aceia de rudenie, din faptul conlocuirei în aceiași comună etc.

Buna credință, ca fapt constant, trebuie să existe în momentul dobândirii dreptului de unde consecința că cunoașterea viciului dreptului de proprietate parvenită câștigătorului bunului ulterior aceluși moment, nu vatămă dreptul a-

cestuia, consacrandu-se și aci mactima „Mala fides supveniens usucapionem non impedit“.

În privința aceasta codul civil german a adoptat soluția contrarie, soluție pe care o găsim în dreptul canonic, conform căreia buna credință trebuie să existe nu numai în momentul dobândirii bunului, dar ea trebuie să existe în tot timpul posesiunii.

Intr'adevăr art. 937 al. III din C. civ. german prevede:

„Usucapiunea n'are loc, dacă achizițorul la achizițiunea posesiunii nu este de bună credință asau dacă mai târziu află că proprietatea nu aparține lui“.

Curtea, prin deciziunea de mai sus, pe lângă o juridică interpretare a principiilor expuse, a făcut o justă a lor aplicare la fapt când a ajuns la concluzia, că în executarea contractului de întreținere, atât de frecvent în Ardeal, odată ce s'a constatat o abandonare completă a obligațiilor luate de întreținerea donatorului, cum și a stăpânirii imobilelor ce fuseseră transmise, de perfecta buna credință s'a putut crede că părțile au făcut uz de pactul comisoriu expres prevăzută în act și că deci dobândirea ulterioară, a imobilelor s'a consimțit de buna credință.

Al. Ulvianu

Președinte la Curtea de Apel, Cluj.

Jurisprudențe comerciale

Curtea de Casație, Secția II.

Deciz. Nr. 612—28 Iunie 1937.

Preș. **D. Chihodariu**, Cons.

Deschidere de credit în cont curent. Caracterul juridic al operațiunii. — Calitatea de comerciant. Dacă există în timpul celor cinci ani de după retragerea din comerț. Soluțiune negativă.

MOTIVE:

Consiedrând că din nici una din cauzele contractului nu rezultă că părțile au înțeles să asimileze acest contract, intitulat „contract de deschidere de credit în cont-curent“, cu contractul, cu totul diferit ca substanță, denumit, „contractul de cont-curent“; că o asimilare de altfel nici n'ar fi fost posibilă, deoarece prin contract nu se convenea o concesiune reciprocă de credit; ci o concesiune unilaterală de credit; că stipulațiunile privitoare la încheierea trimestrială a contului și la comunicarea de extrase nu pot să denote asimilarea, deoarece încheierea trimestrială a contului și comunicarea de extrase acreditatului, nu sunt caractere specifice contractului de cont curent, ci caractere ale metodei speciale de contabilitate convenită de părți a fi întrebuințată pentru trecerea în coloane de credit și debit a sumelor ridicate și restituite, metodă care este întrebuințată și în contractul de cont-curent, dar care e o simplă haină contabilă a contractului, care, ca atare, nu poate face a se confunda substanța celor două contracte; că deasemenea asimilarea nu poate rezulta — cu ma spus și Curtea de Apel — nici din clau-

za privitoare la eliberarea de cambii pentru soldul debitor, deoarece eliberarea de cambii nu constituie o caracteristică exclusivă a contractului de cont-curent; că de altfel — cum s'a remarcat și de Curtea de Apel — asimilarea dintre cele două contracte a fost interzisă în mod formal și de părți, prin calauza prin care se prevede că însorerea operațiunilor în cont nu produce novațiune, care, se știe, e un efect principal al contractului de cont-curent, fără de care nu se pot forma masele de debit și de credit, ce prin compensarea globală duc la formarea soldului; că așa fiind, instanțele de fond atunci când au spus că indivizibilitatea operațiunilor din cont nu rezultă nici din textul contractului dintre părți, și n'au denaturat înțelesul acestui contract, n'au săvârșit nici un exces de putere.

Considerând că odată ce a rămas stabilit că, nici în baza art. 372 cond. com., nici în baza textului contractului dintre părți, nu există indivizibilitate între operațiunile înscrise în cont, care, și ca remiteri din partea creditorului, și ca plăți din partea acreditatului, îi păstrează individualitatea, urmează a se conchide că instanțele de fond au fost îndreptățite să ia ca moment al contractării datoriei datele de 31 Octombrie 1930 și 23 Februarie 1931 când s'au ridicat sumele de câte 500.000 lei, pentru care s'a înființat urmărirea, mai ales față, de împrejurarea de fapt, constatată de instanțele de fond și neatacată de recurentă pentru denaturare, că sumele ridicate de intimat, pe baza contractului, până în anul 1928 inclusiv, când acesta s'a retras din comerț au fost în întregime achitate de intimat în Septembrie 1929 și mai ales față de faptul, de asemenea constatat de instanțele de fond și neatacat pentru denaturare, că noui ridicări de sume, pe baza contractului, intimatului n'a făcut decât în 1930 și 1931, când a ridicat sumele azi în discuțiune, siungurele ridicate; că dar părțile din motivul III de casare, mai sus examinate, prin care se critică soluția instanțelor de fond, sunt neîntemeiate.

Având în vedere că în raport cu datele de 31 Octombrie 1930 și 24 Februarie 1931 luate ca moment al contractării datoriei, instanțele de fond au făcut constatarea că intimatul nu era comerciant.

Având în vedere că pentru aceasta instanțele de fond motivează: că prin certificatele Nr. 943—933 și 388—934 ale Percepției Cir. I Ploști și cu autorizarea Nr. 3982—929 a Camerei de Comerț și Industrie Ploști și certificatul Nr. 11845—934 al Grefii Trib. Prahova S. LL-a spre a face dovada, că în epoca dela 1 Septembrie 1929 până la 4 Decembrie 1932, când au fost ridicate sumele de bani pentru caer s'a înființat urmărirea, intimatul n'a mai făcut nici un fel de comerț; că din cuprinsul jurnalului Nr. 10362 din 2 Septembrie 1932, nu rezultă că la această dată intimatul mai era comerciant, ci rezultă că numitul a cerut și obținut lichidarea judiciară a datoriilor sale pe baza împrejurării că încetase comerțul și că nu trecuseră cinci ani dela acest fapt, lucru care — spune Curtea de Apel — rezultă și din depozițiile martorilor audiați și concordă și cu arătările din certificatele Percepțiilor și Camerei de Comerț, doveditoare de în-

deplinirea formelor necesare lichidării și încetării comerțului; că deasemenea — mai spune Curtea de Apel — nici din jurnalul Nr. 12615, din 4 Noembrie 1932, nu rezultă calitatea de comerciant a intimatului la această dată, deoarece pe de-o parte din nimic nu reiese că trecerea intimatului din lichidare în concordat preventiv, admisă prin suszitul jurnal, s'ar fi făcut pe baza constatării că intimatul, la 4 Noembrie 1932, era comerciant iar pe de altă parte, pentru că trecerea din lichidare în concordat s'a făcut pe baza dispozițiilor din art. 59 din legea concordatului preventiv, care au operat deplin drept prin efectul abrogării legii de lichidare și care făceau inutilă constatarea calității de comerciant.

Având în vedere că prin o parte din primul motiv de casare recurenta critică această motivare a instanțelor de fond susținând că instanțele de fond au comis o eroare grosieră de fapt și un vădit exces de putere, denaturând cuprinsul jurnalului Nr-ul 10362—1932, prin care se spune în mod formal că intimatul a dovedit complet calitatea sa de comerciant; că instanțele de fond au mai comis un exces de putere și atunci când fac afirmația că ea — recurenta — n'a dovedit calitatea de comerciant a intimatului la datele de 2 Septembrie 1932 și 4 Noembrie 1932, deoarece — spune recurenta — această dovadă era făcută cu propriile recunoașteri ale intimatului care, atunci când a solicitat lichidarea judiciară și concordatul preventiv, a invocat calitatea sa de comerciant, că prin afirmațiunea că trecerea intimatului din lichidarea judiciară în concordat preventiv nu a făcut dovadă calității acestuia de concordat la data de 4 Noembrie 1932, instanțele de fond — spune recurenta — au săvârșit un exces de putere, o omisiune esențială și o nemotivare, deoarece afirmațiunea în chestiune nu este însoțită de nici o motivare și a fost făcută fără a se avea în vedere că intimatul nu putea obține, nici lichidarea judiciară, nici concordatul preventiv, decât sub condiția esențială și dovedită de el că era comerciant; că în fine instanțele de fond constatând că intimatul nu era comerciant la datele de 2 Septembrie și 4 Noembrie 1932, au violat art. 1201 cod. civil și principiile lucrului judecat izvorând din jurnalele Nr. 10362 și 12615, dela suszisele date, din care — spune recurenta — rezultă în mod categoric că intimatul, la ambele date, a fost judecat și considerat că a continuat să fie comerciant și după Septembrie 1929, până la pronunțarea susziselor jurnale, opazabile tutuor creditorilor.

Considerând că din cuprinsul jurnalului Nr. 10362, din 2 Septembrie 1932, examinat în întregime, nu în pasagii izolate, și cercetat în raport cu actele și dovezile care-i stau la bază, rezultă că lichidarea judiciară a fost acordată intimatului, nu pe baza faptului că acesta era comerciant la data jurnalului, ci pe baza împrejurării că numitul fusese comerciant și că dela data retragerii din comerț până la data jurnalului nu erau trecuți cinci ani, și intimatul, notrivit art. 707 cod. com., a fost cerut a fi declarat în faliment; că într'adevăr, jurnalul se întemeiază pe depozițiile martorilor ascultați în cauză și pe

certIFICATELE Nr. 2299—931 și Nr. 29591—932, prin care arată că intimatul s'a retras din comerț de mai puțin de cinci ani, și-a ridicat firma și a fost cerut a fi declarat în faliment; că dar nu poate fi vorba, din partea instanțelor de fond, de denaturarea jurnalului în chestiunea și deci nici de eroare grosieră de fapt și exces de putere, atunci când se face constatarea că din jurnalul în chestiune rezultă că intimatul, la data jurnalului, nu era comerciant.

Considerând că nu poate fi vorba de exces de putere din partea instanțelor de fond nici în raport cu dispozițiunile legii lichidării judiciare a datorii comerciale, fiindcă dacă această lege cerea pentru obținerea beneficiilor instituției lichidării judiciare, condițiunea calității de comerciant a petiționarului, nu este însă mai puțin adevărat că aceeași lege trebuia să și găsească aplicațiunea — cum în cazul intimatului, — și în cazul comercianților retrași din comerț, care la data promulgării legii potrivit art. 707 cod. com., puteau fi încă declarați în faliment pentru datoriile din timpul exercitiului comerțului, deoarece lichidarea judiciară a fost instituită pentru prevenirea falimentului, iar art. 18 di legea în chestiune prevede în mod formal că dispozițiile ei se completează cu dispozițiunile codului de comerț, printre care figurează și dispozițiile din art. 707.

Considerând că prin jurnalul Nr. 12615 din 2 Noembrie 1932, Tribunalul a considerat pe intimat ca intrat de drept în concordat preventiv numai pe baza constatării că la data de 18 Octombrie 1932, când a fost promulgată legea concordatului preventiv, numitul era în lichidare judiciară, lucru în totul justificat față de dispozițiunile art. 59 din suszisa lege, prin care se prevede că beneficiul concordatului preventiv se recunoaște celor aflați în lichidare judiciară — cum era și intimatul — la data promulgării legii; că o constatare a calității de comerciant a intimatului nu era necesară și nici n'a fost făcută de tribunal, deoarece intimatul era în lichidare, nu pentru că era comerciant la data cerei, ci pentru că era retras din comerț de mai puțin cinci ani și fusese cerut a fi declarat în faliment; că dar, și dat fiind că prin alte expresiuni și Curtea de Apel face aceeași motivare, este de conchis că statuându-se că nici din jurnalul Nr. 12.615—932 nu rezultă calitatea de comerciant a intimatului, n'au fost săvârșite nici un exces de putere, nici o omisiune care să fie esențială și nici o nemotivare.

Considerând că odată ce s'a stabilit că prin jurnalele Nr. 10.362—932 și Nr. 12.615 din 1932 nu s'a făcutu constatarea calității de comerciant a intimatului la datele acestor jurnale, urmează că instanțele de fond atunci când au spus că intimatul, nu era comerciant la acele date, n'au violat nici art. 1201 cod. civ., nici principiile lucrului judecat derivând din suszisele jurnale.

Considerând că față cu cele ce proced, părțile din primul motiv de casare referitoare la jurnalele citate și la lucrul judecat, sunt nefondate.

Considerând că prin altă parte a primului motiv de casare, recurenta mai susține că instanțele de fond au violat și au dat o rea interpretare a art. 707 cod. com., atunci când spun că intimatul, în decursul celor cinci ani dela retragerea din comerț, nu mai era comerciant, fiindcă — spune recurenta — art. 707 consideră tot comerciant, timp de 5 ani dela retragere, pe cel care s'a retras din comerț, prevăzând că acesta poate fi declarat în faliment în acest interval de timp.

Considerând că este adevărat că după art. 695 cod. com. nu poate fi declarat în faliment decât cele care este comerciant.

Considerând însă că dela această regulă generală, prin art. 707 cod. com., se fac două excepții pentru cazul comerciantului retras din comerț și pentru cazul comerciantului decedat, prevăzându-se, pentru primul caz, că comerciantul retras din comerț poate fi declarat în faliment timp de cinci ani dela retragere, iar pentru cazul II, când comerciantul încetat din viață poate fi declarat în faliment timp de un an dela acest eveniment; că dar în aceste două cazuri, pentru motive lesne de înțeles, legea a admis declararea, deși la data declarării cel declarat nu mai era comerciant, fie pentru că se retrăsese din comerț, fie pentru că încetase din viață.

Considerând că odată ce prin art. 707 nu se prevede — cum susține recurenta — că cel retras din comerț este considerat de lege tot comerciant timp de cinci ani dela retragere, ci se prevede, ca o excepție dela regula generală din art. 695 cod. com., cum că poate fi declarat în faliment și cel retras din comerț deși la data declarării nu mai este comerciant, este de conchis că instanțele de fond, atunci când au spus, pe baza art. 707 cod. com., că intimatul nu mai era comerciant în decursul celor cinci ani dela retragere din comerț, au dat o justă interpretare suszisului articol, că dar și această parte din motivul întâiu de casare este nefondată.

Considerând că față de cele expuse mai sus, urmează că sunt nefondate toate motivele de casare prin care recurenta critică considerațiunile pentru care instanțele de fond au găsit că intimatul n'avea calitatea de comerciant în momentul contractării datoriei; că în atare situațiune, și cum potrivit celor arătate, o examinare și a motivelor de casare privitoare la caracterul civil sau comercial al datoriei, este inutilă, concluzia care se impune e că recursul de față e nefondat și cătă a fi respins cu 5000 (cinci mii) lei cheltuieli de judecată.

Notă. — Atragem atențiunea cetitorilor noștri asupra acestei decizii, care aduce motive destul de clare, în ce privește deosebirea ce există între Cont-Curent și deschiderea de credit în Cont-Curent și consecințele.

Tot așa și în ce privește calitatea de comerciant în interesul art. 69 din legea p. lichidarea datoriiilor.

Jurisprudența procedurală

Inalta Curte de Casație și Justiție. Secțiune Unite.
Audiența dela 9 Decembrie 1937.
Președinția d-lui **Al. Icu.** președinte.
Decizia Nr. 208—1937.

Recurs. Complect de divergență. Se pot invoca înaintea lui noi mijloace de apărare, cari nu au fost discutate înaintea complectului obișnuit? Soluțiune afirmativă.

Excepțiunea lucrului judecat. Neinvocarea ei înaintea instanței de fond. Nu se poate ridica pentru prima oară în Casație.

MOTIVE.

Considerând că chestiunile ce urmează a se rezolva sunt în primul rând: chestiunea de a se ști dacă înaintea completului de divergență al Inaltei Curți se pot invoca mijloace noi, cari nu au fost discutate înaintea completului obișnuit și în al doilea rând chestiunea de a se ști, dacă excepțiunea lucrului judecat poate fi propusă pentru prima oară înaintea Inaltei Curți de Casație;

Considerând că în ce privește prima chestiune, deși este de principiu că hotărîrea care declară o divergență fixează starea afacerii care nu se mai poate schimba, iar completul de divergență are un rol cu totul limitat, acela de a examina numai punctele asupra cărora nu s'a întrunit numărul legal de voturi, totuși aceasta nu însemnează că în urma declarării divergenței, părțile litigante nu ar mai putea să invoace noi mijloace de apărare atunci când acestea s'ar găsi în strânsă legătură cu motivele deduse în divergență;

Că, în ce privește cea de-a doua chestiune, este în afară de orice îndoială că excepțiunea lucrului judecat, din moment ce nu a fost propusă înaintea instanțelor de fond, ea nu mai poate fi invocată de-a dreptul înaintea Curții de Casație, întru cât la aceasta se opune nu numai o prezumțiune de renunțare din partea aceluia care era în drept să se prevaleze de excepțiunea în discuțiune, dar și principiul că rolul Curții de Casație este acela de a examina dacă judecătorii instanțelor de fond au rezolvit în conformitate cu legea chestiunile ce le-au fost supuse;

Având în vedere că, în speță, intimatul nu a invocat înaintea instanțelor de fond excepțiunea lucrului judecat dedusă din deciziunea nr. 414 din 1935 a Comitetului Central de Revizuire;

Că, astfel fiind, conform celor mai sus expuse, intimatul nu mai poate fi primit a invoca pentru prima oară înaintea Inaltei Curți de Casație această excepțiune.

Inalta Curte de Casație. Secțiunea I.

Dec. Nr. 1802—937.

Președ. **Gh. Duca**, Cons.

PERIMARE. — Deciziile pronunțate de Curțile de Apel din Ardeal. Recurs contra lor. Perimarea acestor recursuri are ca punct de plecare data de 22 Martie 1937, când s'a modificat art. 81 din legea Curții de Casație.

MOTIVE.

În procedura civilă din Ardeal, aplicabilă acestui recurs în momentul introducerii sale, nu exista procedura perimării, în modul cum este reglementată de art. 257 și urm. din proc. civ. rom., această legiuire necunoscând decât procedura stingerii unui proces, în conformitate cu dispozițiunile art. 446 și urm., care dispune stingera din oficiu a unui proces în termen de 3 ani dela data când procesul a fost suspendat prin neprezentarea părților legalmente citate, sau când suspendarea s'a obținut în urma cerei ambelor părți litigante.

Prin legea din 22 Martie 1937 modificându-se art. 81 din legea Curții de Casație s'au desființat dela data promulgării legii toate dispozițiunile legilor de procedură civilă, care reglementau procedura înaintea Curții de Casație în circumscripțiunile Curților de Apel Brașov, Cluj, Oradea Mare, Timișoara și Tg.-Mureș și s'a dispus ca dela acea dată în toate recursurile de competența Curții de Casație, să se aplice procedura civilă română; urmează în consecință, că dela data sus menționată, procedura perimării prevăzută de art. 257 proc. civ. rom. se va aplica și recursurilor contra deciziunilor sus menționatele Curți, dată dela care urmează a curge și termenul de perimare.

În speță, fiind stabilit ca dela data introducerii recursului — 16 Iulie 1934 — n'a putut opera stingera procesului în conformitate cu dispozițiunile art. 446 proc. civ. ard., întru cât procesul nu s'a găsit în condițiunile cerute de sus menționatul text, iar dela data de 22 Martie 1937, când a început să curgă termenul de perimare, netrecând doi ani în conformitate cu dispozițiunile art. 257 proc. civ., cererea de perimare a recursului urmează a fi respinsă ca nefondată.

Inalta Curte de Casație și Justiție s. I

Audiența dela 3 Noembrie 1937

Președinția d-lui **S. Tipei**, consilier

Decizia nr. 2169.

Onorariu de avocat. Tarif. Dreptul la acordare de onorarii peste cifra minimală. Litigiul fără valoare patrimonială declarată. Criterii de apreciere. Procente dela data intentării acțiunii în plata onorariilor. §:

MOTIVE.

Având în vedere că prin motivul II de casare recurentul impută Curții că a săvârșit o omisiune enefială, nemotivare și exces de putere violând și art. 14 din Dispozițiunile generale prin aceea că a considerat tarifele minimale prevăzute în tablou nesuscetibile de majorare, fără să constate dacă munca prestată de avocat nu merită o retribuțiune mai mare și fără să se pronunțe asupra cererii sale de a i se majora onorariile acordate de tribunal după tarif, serviciile prestate fiind importante;

Considerând că din combinarea art. 74 din legea avocaților din 1931 și a art. I. 13 și 14 din Dispozițiunile generale privitoare la onorariile avocaților, rezultă că în lipsă de convențiune, onorariile cari se cuvin avocatului nu pot fi mai

mici ndecât cele stabilite prin tablouri onorariilor minimale, dar pot fi mai mari dacă instanța apreciază că munca avocatului merită o retribuțiune mai mare:

Că așa dar, aceste dispozițiuni fixând un minimum de onorarii obligator pentru instanțele de fond și în același timp menținând și recunoscând chiar dreptul instanțelor de a stabili onorarii superioare atunci când nu există convențiune între părți și când se găsește că, în raport cu munca depusă și importanța procesului, i se cuvine o sumă mai mare, este evident că avocatul are dreptul în lipsa de convențiune să ceară a i se acorda prin apreciere onorarii superioare celor prevăzute prin tarif:

Considerând că în speță, din lucrările dela dosar se constată că recurenta atât prin motivele apelului său cât și oral înaintea Curții cerând majorarea onorariilor a susținut că prima instanță nu i-a apreciat serviciile la justa valoare și că i se cuvin onorarii mai mari decât cele minimale prevăzute în tarif:

Că însă Curtea fără să se ocupe de această susținere a hotărât că, în lipsă de convențiune de onorar, trebuie să se acorde recurentului onorarii le minimale prevăzute în tablourile anexate Dispozițiilor generale;

Considerând că judecând astfel, Curtea pe de o parte nesocotește aceste dispozițiuni întru cât, după cum s'a arătat, prin aplicarea tarifelor minimale în lipsă de convențiune, instanțele judecătorești nu pot să acorde onorarii sub cele minimale, dar ele sunt în drept să fixeze onorarii mai mari atunci când stabilesc că munca prestată de avocat merită o retribuțiune superioară, iar pe de altă parte, săvârșește și o omisiune esențială și nemotivare căci în ipoteza în care Curtea ar fi examinat susținerea recurentului și ar fi constatat că în adevăr munca depusă în apărarea intereselor intimaților a fost însemnată, atunci soluțiunea ar fi putut fi alta;

Că prin urmare motivul III de casare este fondat.

Având în vedere că prin motivul V de casare recunetul pretinde că în procesele arătate în acțiune la punctele 9, 13 și 20 Curtea i-a fixat onorarii prin apreciere fără ca mai întâi să determine valoarea litigiului după criteriile stabilite de lege violând astfel art. 6 din Dispozițiile generale și comitând un exces de putere și nemotivare;

Considerând că art. 6 din Dispozițiile generale după ce în aliniatul 3 arată că în procesele patrimoniale valoarea litigiului, ca criteriu de fixarea onorariului, se stabilește după cuantumul prevăzut în acțiune, în aliniatul 2 prevede că, în procesele în cari nu se poate preciza valoarea litigiului, conform principiului de mai sus, ea se determină de instanțele judecătorești ținându-se seama de valoarea reală sau importanța procsului, munca depusă de avocat, etc.;

Considerând că din acest text rezultă clar că în procesele în cari nu este precizată valoarea litigiului, instanțele judecătorești nu pot proceda la fixarea onorariilor, fără ca în prealabil să determine după normele indicate de lege, valoarea litigiului pentru care se cere onorariu;

Considerând că în speță atunci când Curtea

a acordat recurentului onorarii prin apreciere pentru procesul terminat prin decizia Curții de Apel București s. I-a nr. 46 din 1932 și prin decizia aceleiași Curți secția II-a, nr. 153 din 1932, pentru procesul privitor la extinderea sechestrului judiciar și față de Georgescu, pentru procesul de contestație făcut de Maria A. Polizu, precum și pentru cel de contestație făcut de Risenberg, menționate în acțiune la puncte 9, 13 și 20 n'a stabilit valoarea acestor litigii, după criteriile legii, pentru a fixa onorariile în raport cu valoarea stabilită în acest mod, așa că soluțiunea este greșită din acest punct de vedere, iar motivul V de casare este ca atare întemeiat.

Având în vedere că prin motivul X de casare recurentul impută Curții că a violat art. 1088 c. civ. și a comis un exces de putere atunci când i-a acordat procentele legale dela data deciziei, în loc să-i acorde dela data intentării acțiunii;

Considerând că prin deciziunea atacată cu recurs Curtea a obligat pe intimați să plătească recurentului dobânzi legale dela data pronunțării deciziei;

Considerând că potrivit art. 1088 c. civ. la obligațiunile care au de obiect condamnarea unei părți la plata unei sume de bani, daunele interese pentru neexecutar nu pot cuprind decât dobânda legală și se cuvin creditorului din ziua cererii în judecată, fără ca el să fie ținut a justifica vreo pagubă;

Că față de dispozițiunile categorice ale acestui text, urmează că din moment ce Curtea a stabilit obligațiunea intimaților de a plăti onorariul pentru serviciile presate în calitate de avocat, dobânzile legale cuvenite la sumele fixate ca onorariu trebuiesc acordate dela data intentării acțiunii, iar nu dela data pronunțării deciziei, cum greșit a procedat Curtea, așa că motivul X de casare este întemeiat;

Că în consecință motivele de casare: II, V și X fiind întemeiate, iar în urma admiterii acestor motive examinarea celorlalte devenind inutilă, recursul urmează să fie admis casând deciziunea cu trimitere la aceeași instanță pentru o nouă judecată;

Pentru aceste motive, Curtea admite recursul, etc.

Jurisprudențe penale

Inalta Curte de Casație și Justiție S. II-a

Audiența de la 14 Octombrie 1937

Președenția D-lui T. Radu, consilier

Mărturie mincinoasă. — Dacă existența acestui delict este condițiionată de soluția procesului în care s'a produs. — Art. 158 pct. 2 din Cod. de proc. penală.

Curtea deliberând,

Asupra recursurilor declarate de Greaf Maria, Graef Ecaterina și Covaciovici Gheorghe în contra deciziei cu No. 104 din 1937 a Camerei de acuzare a Curții de Apel Timișoara prin care s'a menținut trimiterea în judecată a numiților inculpați pentru delictul de mărturie mincinoasă.

prevăzut de art. 277 din codul penal carol II, ordonată prin ordonanța definitivă a judecătorului de instrucție al cabinetului II de pe lângă Tribunalul Arad.

Văzând motivele scrise comune de casare prin care se susține că, prin deciziunea atacată, Camera de acuzare nu a ținut seamă de cererile inculpaților în apel și că prin exces de nu a constatat că procedura penală pornită contra inculpaților este prematură întrucât procesul dintre Varo Zoltan și Mureșean Ion, în care se pretinde că s'a comis delictul de mărturie mincinoasă este în curs de rezolvare, cu atât mai mult cu cât în acest caz nu există nici prejudiciu.

Având în vedere că din examinarea motiveelor scrise de apel, rezultă că inculpații s'au măr-ginit să critice modul cum au fost interpretate depozițiile martorilor și actele dosarului, fără a formula vreo cerere nouă de natură a influența soluțiunea admisă, astfel că prima parte a motiveelor de casare este inexactă în fapt.

Având în vedere că prin deciziunea atacată, Camera de acuzare discută apărarea inculpaților că acțiunea penală este prematură și în baza art. 159 pct. 2 din procedura penală Carol II combinat cu art. 277 și 161 din codul penal Regele Carol II conchide că deschiderea acțiunii penale este în termen și regulat făcută.

Considerând că în conformitate cu art. 159 pct. 2 din proc. penală Carol II, acțiunea penală se deschide pentru mărturie mincinoasă de Ministerul public fără a se condiționa aceasta de o plângere prealabilă sau de împrejurare ca procesul în care s'a comis delictul să fie terminat.

Că, astfel fiind, nu se învederează nici un exces de putere și partea a doua a motiveelor de casare este nefundată.

Având în vedere că în ceea ce privește lipsa de prejudiciu, Camera de acuzare își însușește în totul ordonanța definitivă prin care se constată că, prin mărturiile mincinoase comise, reclamantul a suferit daune materiale ocazionate cu acest proces și daune morale rezultând din compromiterea acestuia, funcționar public, în fața colegilor și sefilor săi.

Că deci se stabilește și prejudiciul săvârșit prin comiterea delictului și prin urmare și ultima parte a motivului de casare este nefundată și recursurile urmează a fi respinse ca atare.

Pentru aceste motive, respinge.

Inalta Curte de Cas. S. II.

Dec. Nr. 1939—37.

Preș. M. Mosgos, cons.

MINORITATE PENALĂ. — Infractori majori și minori. Reclamant împăcat cu inculpații majori. Nedisjungere și trimitere în judecata instanței pentru minori. Competința instanței de drept comun. Art. 559 pr. pen. Carol II.

MOTIVE.

C. St. I. și a. fiind trimisi în judecată Judecătoriei Rurale Domnesti—Ilfov pentru faptele de loviri simple și contravenție la legea poliției rurale, această instanță, prin cartea de judecată penală nr. 110 din 1937 și-a declinat competența, motivând că reclamantul în instanță a de-

clarat că-și restrânge acțiunea numai la inculpații minori P. I. Al. zis Br. și I. Gh. T. St. și prin consecință, în conformitate cu dispozițiunile art. 557 proc. pen., instanța pentru minori de pe lângă Tribunalul Ilfov este competentă să cerceteze cauza.

Afacerea venind înaintea zisei instanțe, aceasta prin încheierea nr. 615 din 1935, la rândul său și-a declinat competența motivând că deo-rece judecătorul, față de declarațiunea reclamantului N. N., făcută în ședință, că s'a împăcat cu inculpații majori, nu a disjuns cauza, urmează că, potrivit art. 559 proc. pen., competența revine judecătoriei.

În cauză ivindu-se un conflict negativ de jurisdicțiune, prin hotărâri rămase definitiv și cursul justiției fiind întrerupt, această Inaltă Curte este chemată să pronunțe un regulament de competență.

În conformitate cu dispozițiunile art. 559 pct. 1 proc. pen., atunci când la săvârșirea unei infracțiuni au participat inculpați majori și minori, cauza se judecă de către instanțele de drept comun.

În speță, după cum bine motivează tribunalul, întru cât judecătorul nu a luat act că reclamantul s'a împăcat cu inculpații majori și și-a declinat competența fără să disjungă procesul, urmează că a trimis pe toți inculpații majori și minori să fie judecați de către instanțele pentru minori, violând astfel citatul art. 559 și săvârșind un exces de putere.

Astfel fiind și cum înaintea tribunalului se constată că reclamantul a declarat că înțelege să se judece cu toți inculpații, această Inaltă Curte regulând competența urmează, potrivit art. 559 proc. pen., să trimită cauza la instanța de drept comun, anume Judecătorul.

Jurisprudențe la diverse legi

Inalta Curte de Casație și Justiție Sect. III-a.

Decizia Nr. 1797—1936.

Președinția D-lui C. Crăciunescu Consilier

Contencios. — La data de August 1919 în Ardeal era în vigoare așa zisul „normativ” pentru salarizarea, numirea, încadrarea, înaintarea și pensionarea funcționarilor de Stat dat de Consiliul Dirigent, normativ, care a constituit adevăratul Statut al funcționarilor Publici din Ardeal până în anul 1924. Că deci în privința legalității suspendării și punerea în disponibilitate a funcționarului la acea dată trebuie cercetat în raport cu prevederile normativului Consiliului Dirigent.

Deliberând.

Curtea având în vedere că din decizia atacată cu recurs, rezultă că Curtea de Apel Cluj secția I. a respins acțiunea în contencios administrativ, intentată de V-va lui Elisabeta Sonea, personal și în calitate de tutoare legală a copiilor săi minori, în contra Ministerului de Agricultură și Domenii prin care a cerut să se anuleze deciziunea aceluși Minister Nr. 11,459—1923, prin care a fost pusă în disponibilitate soțul său

Florian Sonea din postul de profesor și Director la școala de Agricultură, din Geoagiul de Jos, cum și deciziunea Nr.... comunicată telegrafic la 19 Decembrie 1921, deciziune prin care a fost suspendat din serviciu și funcțiunea de mai sus, pe ziua de 28 Decembrie 1921. (Că, intrucât soțul său a murit, reclamanta a cerut ca Ministerul de Domenii să fie obligat să le plătească în calitate de succesori, salariul și accesoriile pe care le-ar fi primit dânsul până la 1 Iulie 1927 când a încetat din viață.

Că pentru a respinge acțiunea, Curtea de Apel, după ce constată în fapt că ambele deciziuni atacate prin acțiunea de mai sus, au fost date sub imperiul decretului Nr. 1 din 24 Ianuarie 1919 al Consiliului Dirigent, deci anterior punerii în vigoare a Statutului Funcționarilor Publici (1 Ianuarie 1924), prin care Decret, orice funcționar public putea fi pus în disponibilitate, motivează că, atât suspendarea cât și nunerea în disponibilitate a soțului reclamantei s'a putut face fără a se viola vre-o dispozițiune legală.

Având în vedere că, în speță, din actele dela dosar se constată că, la 19 August 1919 defunctul soț și tată al reclamantilor, Florin Sonea, după ce a fost mai bine de 10 ani (din 1907) funcționar public, agronom și profesor și director al Școlii de Agricultură din Geagiu¹ Jud. Hunedoara, recent preluată de Statul Român dela Asociația Ungară Emke — iar prin deciziunea Nr. 1810 dela 17 Februarie 1920 a fost confirmat și numit definitiv în acest post.

Că, tot din actele dela dosar se mai constată că Florian Sonea a fost suspendat telegrafic pe ziua de 28 Decembrie 1921, printr'o telegramă primită de dânsul la 19 Decembrie 1921 dela Direcțiunea Generală a Agriculturii din Cluj, pe motivul unor nereguli bănești, apoi prin deciziunea Nr. 11459-1923 a Ministerului Agriculturii și Domeniilor, Florian Sonea a fost pus în disponibilitate tot pe ziua suspendării sale (28 Decembrie 1921).

Considerând că la data de 19 August 1919 când s'a făcut numirea lui Florian Sonea, pentru Ardeal, era în vigoare așa numitul: „normativ” pentru salarizarea, numirea, încadrarea, înaintarea și pensionarea funcționarilor de Stat dat de Consiliul Dirigent cu Nr. 543, Preș. la 27 Iunie și 1 Iulie 1919 — normativ care constituie adevăratul Statut al Funcționarilor Publici din Ardeal până în anul 1924.

Că, în adevăr, arătând precis în art. 52 finală abrogă orice dispoziție contrară normelor prevăzute de articolele sale, și intrucât prin art. 13, 14 și 48 prevede stabilitatea funcționarilor și dreptul lor de a nu fi înlocuiți decât prin o anumită procedură disciplinară, conform legiurilor maghiare în vigoare, — dispoziții contrare celor prevăzute în Decretul Nr. 1 al Consiliului Dirigent, — urmează că normativul a desființat și Decretul Nr. 1.

Că astfel fiind și intrucât în speță rămâne constant că soțul și tatăl recurenților a fost pedepsit cu suspendarea și punerea în disponibilitate la 28 Decembrie 1921 — urmează că legalitatea suspendării și punerii sale în disponibilitate, trebuia cercetată în raport cu prevederile normativului Consiliului Dirigent.

Că, hotărând altfel, Curtea de Apel a violat textele invocat în motivele 2 și 3 de casare, pronunțând o deciziune casabilă, — astfel motivele 2 și 3 de casare sunt fondate recursul urmează a se admite, fără a se mai discuta motivul 1 ce devină fără interes a se casa decizia Nr. C. I. 750-6—1932 a Curții de Apel Cluj, Secția I., iar pentru fond afacerea se amână la 29 Martie 1937, ora 9 dimineața pentru când părțile se vor cita.

C. de Cas. S. I. Dec. Nr. 954-36. Preș. T. Magheru
— Cons.

Timbru. — Act de paupertate depus posterior introducerii apelului. Valabilitatea apelului din punct de vedere al satisfacerii timbrului.

Prin motivul de casare recurenta pretinde că tribunalul ar fi violat art. 23, 24 și 42 din legea timbrului, art. 160 pr. civ. și 1201 cod. civil și ar fi comis un exces de putere, prin aceea că i-a anulat apelul ca netimbrat, înlăturând actul de paupertate numai pe considerațiunea că n'a fost depus odată cu petițiunea de apel, deși prin jurnalul din 12 Noembrie 1934 i s'a admis să se servească de acest act.

Potrivit art. 23 din legea timbrului starea de sărăcie legal dovedită a unei părți constituie un caz de scutire a taxelor de timbru pentru procesul în curs, de care partea se poate prevala chiar pentru acele acte supuse timbrării ce le-ar fi introdus anterior prezentării dovezii legale a stării de sărăcie, **dacă această stare subsista atunci.**

Astfel fiind, și intrucât dispozițiunile art. 74 din legea timbrului, pe care s'a întemeiat tribunalul, prevăd simple sancțiuni în contra funcționarului ce ar fi dat curs actului netimbrat, fără însă a îngredi dispozițiunile sus citate în privința acordării scutirii de taxe de timbru în caz de sărăcie a unei părți, tribunalul a violat și aplicat greșit textele sus citate când a anulat ca netimbrat apelul recurentei, socotind că nu s'ar mai putea prevala de actul ei de paupertate pentru singura considerațiune că n'a fost prezentat odată cu introducerea apelului.

Aviz.

Primul Congres Internațional de Medicină Legală.

La 22—24 Septembrie 1938 va avea loc la Bonn, primul *Congres internațional de medicină legală și socială*, sub președinția dlui Prof. F. Pietrusky, Directorul Institutului de Medicină Legală dela Bonn. Acest congres hotărât de reprezentanții a 12 națiuni, este menit a aduna într'un mănunchi savanții tuturor țărilor, care și-au închinat activitatea științelor pozitive și auxiliare dreptului și în deosebi științelor criminologice.

Pentru moment s'au fixat următoarele 3 rapoarte:

1. Prof. Jungmichel: Alcoolul și importanța lui din punct de vedere a justiției criminale în ceea ce privește accidentele de circulație.

2. Prof. Lochte: Părul de om și de animal din punct de vedere criminalistic.

3. Prof. Leclercq, Prof. Cazzaniga, Prof. Mueller: Vedere generală asupra legilor accidentelor de muncă.

Dnii medici și Dnii juriști, care doresc a prezenta rapoarte sau comunicări, sunt rugați a trimite titlurile până la 1 Aprilie 1938 pe adresa:

Prof. M. Kernbach, Institutul Medico Legal Cluj, secretar pentru România în biroul Congresului.